

**THE HOLY
EUCCHARIST (2004)**

**Y CYMUN
BENDIGAID (2004)**

Yr Eglwys yng Nghymru

TREFN AR GYFER Y CYMUN BENDIGAID

2004

1 Y Dod Ynghyd

Gellir canu emyn, salm neu anthem. [SEFYLL]

Yn enw'r Tad,
a'r Mab,
a'r Ysbryd Glân.
Amen.

Gras a thangnefedd a fo gyda chwi
a'th gadw di yng nghariad Crist.

Neu yn nhymor y Pasg:

Alelwia! Atgyfododd Crist.
Atgyfododd yn wir. Alelwia!

Naill ai

**Dad y gogoniant, sanctaidd a thragwyddol,
edrych arnom yn awr mewn gallu a thrugaredd.
Bydded i'th nerth orchfygu ein gwendid,
i'th lewyrch oleuo ein dallineb,
ac i'th Ysbryd ein denu at y cariad hwnnw
sy'n cael ei ddangos a'i gynnig inni gan dy Fab,
ein Gwardwr Iesu Grist. Amen.**

Neu

**Dad nefol, y mae pob calon yn agored i ti.
Ni allwn guddio un dim oddi wrthyt.
Glanha ni â fflam dy Ysbryd Glân
er mwyn inni dy garu a'th addoli'n ffyddlon,
trwy Iesu Grist ein Harglwydd. Amen.**

[PENLINIO]

Arglwydd, trugarha.
Crist, trugarha.
Arglwydd, trugarha.

**Arglwydd, trugarha.
Crist, trugarha.
Arglwydd, trugarha.**

Distawrwydd.

**Dad nefol,
yr ydym wedi pechu ar feddwl, gair a
gweithred,
a heb wneud yr hyn a ddylem.
Mae'n wir ddrwg gennym,
ac yr ydym o ddifrif yn edifarhau.
Er mwyn dy Fab Iesu Grist a fu farw drosom,
maddeua inni'r cwbl a aeth heibio
ac arwain ni yn ei ffordd ef
i gerdded fel plant y goleuni. Amen.**

Yr Hollalluog Dduw,
sy'n maddau i bawb sy'n wir edifeiriol,
a drugarhao wrthy ch, a'ch rhyddhau o bechod,
eich cadarnhau mewn daioni
a'ch cadw yn y bywyd tragwyddol;
trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

**Gogoniant yn y goruchaf i Dduw,
ac ar y ddaear tangnefedd i'r rhai sydd wrth ei
fodd.**

**Moliannwn di, bendithiwn di, addolwn di,
gogoneddwn di,
diolchwn i ti am dy fawr ogoniant.**

**Arglwydd Dduw, Frenin nefol, Dduw Dad
Hollalluog.**

**O Arglwydd, yr Unig Fab, Iesu Grist;
O Arglwydd Dduw, Oen Duw, Fab y Tad,
sy'n dwyn ymaith bechod y byd,
trugarha wrthym;
tydi sy'n eistedd ar ddeheulaw Duw Dad,
derbyn ein gweddi.**

**Oherwydd ti yn unig sy'n Sanctaidd;
ti yn unig yw'r Arglwydd;
ti yn unig, O Grist, gyda'r Ysbryd Glân,
sydd Oruchaf yng ngogoniant Duw Dad.
Amen.**

COLECT Y DYDD

Gweddiwn.

2 Cyhoeddi'r Gair

O flaen y ddau ddarlleniad cyntaf dywed y darllenydd:

Darlleniad o... [EISTEDD]

Yr Hen Destament...

Y Testament Newydd ...

Wedyn gall y darllenydd ddweud:

Naill ai Gwrandewch ar yr hyn y mae'r Ysbryd yn eiddweud wrth yr eglwys.

Diolch a fo i Dduw.

Neu Dyma air yr Arglwydd.

Diolch a fo i Dduw.

YR EFENGYL

SEFYLL

Dywed y darllenydd:

Gwrandewch Efengyl Crist yn ôl Sant ...

Gogoniant i ti, O Arglwydd.

Ar ôl yr Efengyl dywed y darllenydd:

Dyma Efengyl yr Arglwydd.

Moliant i ti, O Grist.

Y BREGETH

[EISTEDD]

Credo Nicea

Credwn yn un Duw,
Y Tad hollalluog,
gwneuthurwr nef a daear,
a phob peth gweledig ac anweledig.

Credwn yn un Arglwydd Iesu Grist,
unig Fab Duw,
a genhedlwyd gan y Tad cyn yr holl oesoedd,
Duw o Dduw, Llewyrch o Lewyrch,
gwir Dduw o wir Dduw,
wedi ei genhedlu, nid wedi ei wneuthur,
yn un hanfod â'r Tad,
a thrwyddo ef y gwnaed pob peth.
Er ein mwyn ni ac er ein hiachawdwriaeth
disgynnodd o'r nefoedd,
trwy nerth yr Ysbryd Glân daeth yn gnawd o
Fair Forwyn,
ac fe'i gwnaed yn ddyn,
Fe'i croeshoeliwyd drosom dan Pontius Pilat.
Dioddefodd angau ac fe'i claddwyd.
Atgyfododd y trydydd dydd yn ôl yr
Ysgrythurau,
ac esgynnodd i'r nef,
ac y mae'n eistedd ar ddeheulaw'r Tad.
A daw drachefn mewn gogoniant
i farnu'r byw a'r meirw:
ac ar ei deyrnas ni bydd diwedd.

(Parhad.)

**Credwn yn yr Ysbryd Glân,
yr Arglwydd, rhoddwr bywyd,
sy'n deillio o'r Tad a'r Mab,
ac ynghyd â'r Tad a'r Mab
a gydaddolir ac a gydogoneddir,
ac a lefarodd trwy'r proffwydi.
Credwn yn un Eglwys lân gatholig ac
apostolig.
Cydnabyddwn un Bedydd er maddeuant
pechodau.
A disgwyliwn am atgyfodiad y meirw,
a bywyd y byd sydd i ddyfod.
Amen.**

3 Yr Ymbiliau

*Dylid cadw distawrwydd ar ôl pob anogaeth.
Gellir defnyddio ymatebion priodol, er enghraifft:*

Arglwydd, yn dy drugaredd,
gwrando ein gweddi.
Arglwydd, clyw ni
Arglwydd, yn rasol clyw ni.
Gweddiwn arnat ti, o Arglwydd.
Arglwydd, trugarha.

*Mae'r weddi'n cloi â cholect addas a adroddir gan yr
offeiriad (Atodiad IV) neu â'r canlynol:*

Dad Trugarog,
derbyn y gweddiâu hyn
er mwyn dy Fab,
ein Gwaredwr Iesu Grist. Amen.

4 Y Tangnefedd

Gellir darllen brawddeg o'r Ysgrythur

Tangnefedd yr Arglwydd a fo gyda chwi bob
amser.
A hefyd gyda thi.

*Gellir cyfnewid arwydd tangnefedd.
Gellir canu emyn, salm neu anthem.
Pan wneir casgliad fe'i dygir i'r offeiriad.*

5 Y Diolch

Cymer yr offeiriad y bara a'r cwpan.

Gall yr offeiriad ddweud naill ai:

Dathlwn gyda'n gilydd roddion a gras Duw.

**Cymerwn y bara hwn,
cymerwn y gwin hwn
i ddilyn esiamp! Crist
ac i ufuddhau i'w orchymyn.**

Neu

Bendigedig wyt ti, Arglwydd Dduw yr holl
greadigaeth.

Trwy dy ddaioni y mae gennym y bara hwn i'w
offrymu,

rhodd y ddaear a gwaith dwylo dynol.

Fe ddaw i ni yn fara'r bywyd.

Bendigedig fyddo Duw am byth.

Bendigedig wyt ti, Arglwydd Dduw yr holl
greadigaeth.

Trwy dy ddaioni y mae gennym y gwin hwn i'w
offrymu,

ffrwyth y winwydden a gwaith dwylo dynol.

Fe ddaw i ni yn ddiod ysbrydol.

Bendigedig fyddo Duw am byth.

GWEDDI EWCHARISTAIDD

Yr Arglwydd a fo gyda chwi.   *Neu* Y mae'r Arglwydd yma.
A hefyd gyda thi.   **Y mae ei Ysbryd gyda ni.**

Dyrchefwch eich calonnau.
Yr ydym yn eu dyrchafu at yr Arglwydd.

Diolchwn i'r Arglwydd ein Duw.
lawn yw rhoi ein diolch a'n clod.

.....

**Sanctaid, sanctaid, sanctaid Arglwydd,
Duw gallu a nerth,
nef a daear sy'n llawn o'th ogoniant.
Hosanna yn y goruchaf.**

**Bendigedig yw'r hwn sy'n dyfod
yn enw'r Arglwydd.
Hosanna yn y goruchaf.**

.....

[Gadewch inni gyhoeddi dirgelwch y ffydd:]
**Bu farw Crist.
Atgyfododd Crist.
Daw Crist mewn gogoniant.**

.....

.....

Trwyddo ef, gydag ef,
ac ynddo ef,
yn undod yr Ysbryd
Glân,
Dad hollalluog,
eiddot ti yw'r holl
anrhydedd a
gogoniant
yn oes oesoedd.
Amen.

Neu: Ti, O Dad, biau
bob anrhydedd a
gogoniant,
trwy Iesu, dy Fab,
a'r Ysbryd Glân:
yn un Duw,
yn oes oesoedd.
Amen.

Distawrwydd.

Mae'r gwasanaeth yn parhau

Naill ai

Gweddïwn yn hyderus ar y Tad:

**Ein Tad yn y nefoedd,
sancteiddier dy enw,
deled dy deyrnas,
gwneler dy ewyllys,
ar y ddaear fel yn y nef.
Dyro inni heddiw ein bara beunyddiol;
a maddau inni ein troseddau,
fel yr ym ni wedi maddau
i'r rhai a droseddodd yn ein herbyn;
a phaid â'n dwyn i brawf,
ond gwared ni rhag yr un drwg.
Oherwydd eiddot ti yw'r deyrnas
a'r gallu a'r gogoniant
am byth. Amen.**

Neu

Fel y dysgodd ein Hiachawdwr ni, gweddïwn yn hyderus:

**Ein Tad, yr hwn wyt yn y nefoedd,
sancteiddier dy enw,
deled dy deyrnas,
gwneler dy ewyllys;
megis yn y nef, felly ar y ddaear hefyd.
Dyro i ni heddiw ein bara beunyddiol
a maddau i ni ein dyledion,
fel y maddeuwn ninnau i'n dyledwyr.
Ac nac arwain ni i brofedigaeth;
eithr gwared ni rhag drwg.
Canys eiddot ti yw'r deyrnas,
a'r gallu, a'r gogoniant,
yn oes oesoedd. Amen.**

6 Y Cymun

Mae'r offeiriad yn torri'r bara.

Naill ai

Yr ydym yn torri'r bara hwn i rannu yng Nghorff
Crist.

**A ninnau'n llawer, un Corff ydym,
gan ein bod ni oll yn rhannu'r un bara.**

Neu

Bob tro bwydawn y bara hwn ac yr yfwn y cwpan
hwn

**Yr ydym yn cyhoeddi marwolaeth yr Arglwydd
hyd nes y daw.**

Naill ai

Iesu, Oen Duw: trugarha wrthym.

**Iesu, sy'n dwyn ein pechodau: trugarha
wrthym.**

**Iesu, iachawdwr y byd: dyro inni dy
dangnefedd.**

Neu

**Oen Duw, sy'n dwyn ymaith bechodau'r byd:
trugarha wrthym.**

**Oen Duw, sy'n dwyn ymaith bechodau'r byd:
trugarha wrthym.**

**Oen Duw, sy'n dwyn ymaith bechodau'r byd:
dyro inni dangnefedd.**

Un o'r gwahoddiadau canlynol:

Rhoddion sanctaidd Duw ar gyfer pobl sanctaidd
Duw.

**Y mae Iesu Grist yn sanctaidd,
y mae Iesu Grist yn Arglwydd,
er gogoniant Duw Dad.**

Neu

Iesu yw Oen Duw
sy'n dwyn ymaith bechodau'r byd.
Gwyn eu byd y rhai a elwir i'w swper.

**Arglwydd, nid wyf yn deilwng i'th dderbyn,
ond dywed y gair a chaf fy iacháu.**

Neu

Dewch, derbyniwn gorff a gwaed ein Harglwydd
Iesu Grist, a roddwyd drosom, ac ymborthwn
arno yn ein calonnau trwy ffydd gan roi diolch.

Neu yn nhymor y Pasg

Alelwia. Crist, ein Pasg, a aberthwyd drosom ni.
Felly, gadewch i ni gadw'r ŵyl. Alelwia

Mae'r offeiriad a'r bobl yn derbyn y Cymun.

Gweinyddir y sacrament gyda'r geiriau hyn:

Corff Crist a'th gadwo yn y bywyd tragwyddol.

Amen.

Gwaed Crist a'th gadwo yn y bywyd tragwyddol.

Amen.

Neu

Corff Crist, bara'r bywyd. **Amen.**

Gwaed Crist, y wir winwydden. **Amen.**

Neu

Corff Crist. **Amen.**

Gwaed Crist. **Amen.**

Gellir bendithio'r rhai nad ydynt yn cymuno.

7 Yr Anfon Allan

Diolchwch i'r Arglwydd, oherwydd graslon yw:
ei gariad sy'n dragywydd.

Defnyddir gweddi ôl-gymun ynghyd ag / neu un o'r gweddiâu canlynol:

Diolchwn i ti, ein Tad, am ein porthi â chorff a gwaed dy Fab yn y sacrament sanctaidd hwn, y cawn trwyddo sicrwydd o'r gobaith am fywyd tragwyddol. Offrymwn ein hunain yn aberth bywiol i ti. Cadw ni yng nghymdeithas ei Gorff, yr Eglwys, ac anfon ni allan yn nerth dy Ysbryd i fyw ac i weithio er mawl a gogoniant i ti. Amen.

Neu

O Dduw haelionus, porthaist ni wrth dy fwrdd nefol. Ennyn ynom fflam dy Ysbryd, fel pan ddaw'r Arglwydd drachefn y cawn ddisgleirio fel goleuadau o'i flaen ef, sy'n byw ac yn teyrnasu, mewn gogoniant am byth. Amen.

Neu

Dduw tragwyddol, cysur y gorthrymedig ac iachâwr y drylliedig, porthaist ni wrth fwrdd bywyd a gobaith. Dysg inni lwybrau addfwynder a thangnefedd, er mwyn i'r holl fyd gydnabod teyrnas dy Fab, Iesu Grist, ein Harglwydd. Amen.

Neu

Dduw'r gwirionedd, yr ydym wedi gweld â'n llygaid a chyffwrdd â'n dwylo fara'r bywyd. Cryfha ein ffydd fel y tyfwn mewn cariad atat ti, ac at ein gilydd, trwy Iesu Grist, ein Harglwydd atgyfodedig. Amen.

Yr Arglwydd a fo gyda chwi.
A hefyd gyda thi.

Gellir ychwanegu gollyngdod priodol

Ewch mewn tangnefedd i garu a gwasanaethu'r
Arglwydd.

Yn enw Crist. Amen.

Neu yn nhymor y Pasg:

Ewch mewn tangnefedd i garu a gwasanaethu'r
Arglwydd. Alelwia! Alelwia!

Yn enw Crist. Alelwia! Alelwia!

